

ХУРМЕТЛЕУ

Ахшы устаз, огурлу насыхатчы

Хар түкүм да кесине таматага наымсыс-сызы жүргөн адамын айрады. Бизн түкүмдө тамата Байтугъанланы Ахматны жашы Мусабиди.

Ол 1954 жылда көнгөнчүлюк Кызаскестаны Акъмода областыны Семеновка Елинде туғанды. Школу Төбөн Чегемде баштады. КъМКУ-ны математика факультетине кирип, аны 1978 жылда баштап, Төбөн Чегемни орта школундан математикадан устаз болуп ишилпеш башлаганды.

1996 жылдан 2008 жылгы дери Мусабид шокпнди директору болуп туруғанды. 2009 жылда уа аны эл администрацияны таматасыны орунбасарына айырганда. Школыга ол 2014 жылда кыйтактада эм билюнделе да, сабилеге насыхат сөзлерин айтса, кесини билимин алағыза бере, математи-

кадан бла информатикадан устаз болуп ишилди.

Байтугъанланы Мусабид элни, түкүмнүн да ўхтемлигиди. Мен

кесими бек насылыгына санайма, нек дегенде, Мусабидиң адамлары болгъанна къадарларына артық ыразы болурға керекдиле. Ма аллай инсанды ол. Жуукук-ахулукъдан сора да, он мени устазымды, математикадан оқытанды. Школ да чекленмей, Мусабид мени жашауда да устазымды. Ол мени жетишмелире дайын куюнганинай, насыхат сөзле айта, юртеп турады. Баям, Аллах бир уллу насып эттеди бизге, Мусабидин берилди.

Ишинде айрымалы болгъаны ючин, Мусабид Российской Федерациины, Къабарты-Малкъарны да билим берген министерстволарыны ысылы грамоталарыны, ыразылыкты къагылтарыны тийшили болгъанды. Анга «Российской Федерациины билим берипе сыйлы ишчиши» деген даражалы да

аталгъанды. Баям, жетишмелириң июндөн айтып башласаң, ала бары да китапта оқуна сыйынмазла. Мусабидин сабийлөгө къыныны бир да болмажанча уллуду. Аны оқыуучуларыны көбюсюш шокпнди.

Билимли адам не жана бла да билимли бола болур. Мусабид хаж къылып келгенди. Элде динни юсю, бла соруулары болгъанна анга сёлешедиле. Мусабид хажи аллына баргъаныны, наымсын-сызын көрмегендө, ыразы этигенелей бир заманда да иймегенди.

Мен билюп Мусабидиге саулук, монглук, мамырлы жашаудай тилеме.

Бизге насыхат айта, энгина көл жылланы жаша, устазым, ата къарындашын!

БАЙТУГЪАНЛАНЫ ИСМАЙЫЛ

АЧЫКЪ ДЕРС

Къоркъуусулукъыну жорукъларына тюшюндөредиле

Көп болмай «Россети Северный Кавказ» – «Каббалкэнерго» биригиштүү Бахсада бёлүмюнү келечилери, Наль-

чикде «Радуга» реабилитация санаторииде солугъан 250-ден аспал сабийге, электрокрючюно къоркъуусулукъын

жоралай, ачыкъ дерс бардыр-гъандыла.

Энергетикле гитчеле кеслерин юйде эм эшикде да тийшили халда жүрүте билирча хар сменаңын көлип юртедиле. Бу жол да сабийлөгө ток объектелени, трансформатор подстанциелари, бийик волтту ылзаны къатпаратына жууук жарырга, алайлада ойнаржа жарыамаңын, ол уллу хатагъа көлтирире болулукъун ангулатхандыла. Аллай жерледе эсгертилини оқырға, бурууланан өтмезе керек болгъанын да эслерине салгында. Жерге тюшөн ток чыбыгыдан эм азындан сегиз метр узакъда турурға, алай ток урурға къоркъу бар эсе уа, «көзача» атларға юртедиле.

Дагыда точкуя юйде жүрүтюлоюлоо электроприборла къалай ишлөгендөрнүн, аланы къоркъуусулукъын амалларыны

көслөрinden да харалгъандыла. Ызы бла школчула ток уртъан адамды биринчи болушукъ берирге реанимация тренажерда юрренгендиле. Дағыда энгеликтиклини энчи кийимлеририне эм оборудование ларына да къарағанда. Аланы хар бири не затха жарагъанын да билигендиле.

Жай каникулладан сора да РЭС-ни специалисттери школалда сабаи садлала дайым ачыкъ дерс етдиорлюкдө.

Этеге сала айтсакъ, электрокрючю бла байламмы баш жорукъланы билдириүү биютонда жай каникуллада керекди. Ол кезиүледе сабилье көбүнчөнде юйперинде эм тышында да кеслери алларына къаладыла. Гитчелени арасында уа жорукъланы билмеген неда уллу көллюпюк этгөнде да тюбемей къалмайдыла.

МАГОМЕТЛАНЫ СУЛЕЙМАН

Эришиу

Көлле тазалай турурча

«Комсомольская правда» медиа къаум, РФ-ни Табийтат байлыкка эм экология министерствесүү, «Российни суу» акцияны кыргызбанды да къошуул, экология конкурс бардырлады. Аны маңында - бизни кыралда көллени къоруулай эмдө. Сора дагыда адамлода экология жана бла билимни көтүрүү, күтүрүрдөн азында жууаплыктын күчлөндөриүү бла. Анга Россдейде эмдә СНГ-да жашагъан ким сүйсө да къатышырға эркиндик.

Конкурсны жорукълары ма быладыла: сиз сүйген көлнү суратха тюшюрюгүз да, аны атын, кесин да не ююн жаратханызыны жазып, ВК неда «Одноклассники» социал сетьлө #БерегиБерег_Челлендж деген белги бла басмалагыз.

Эришиу билүү 22 июльдан баштап 31 августка дери барлыкъыла. Ары ишлени 29 августка дери алдырылышыла. Ызы бла жори оноулашып, аланы араларында эм иги жыйырмасын сайларыкъыда. Кеслерин да ми баштап шартлағыра көр ишлөп алай:

1. Энчиллик – сурат курсун излемдерине келишиди, алай аны этилгени, композициясы, тюбюндө жазылгынан аланы асламасындан эсебашкады;

2. Жангы – конкурсча берилген сурат неда видео ары дери бир жерде да басмаламаңында, энчи ма баштап шартлағыра көр ишлөндөрдиле;

3. Тазалык – суратта көлнү жағын таза болурға керекди;

4. Конкурсда көргөзтүлгөн ишни социал сетьлө неллай бир адам жаратханы.

Хорлагынанын атларын «Российни суу» сайтда, «Комсомольская правда» медиа къаумуны социал сетьлөринде басмаларыкъыла.

Сауғынча жыйырма адам тийшили болулукъду. Биринчи жерде чыкынганга (экеуелдине деп) Байкал көлгө барып келирге онг бериллини. Экинчи жерни алған Xiaomi RedmiBook 13 ноутбук къоллу болулукъду. Къылъан онсегизин а флоатинге сертификатта бла сауғыларыкъыда.

УЛБАШЛАНЫ МУРАТ жаңырлайтады.

ФСБ

Жазадан къутулалмагъанды

Россейин ФСБ-ыны КъМР-де Управлениясында къуллукъ этгөнде ол къынлыктында, герин тингтенеринде да, герин бла эки полимер чүлгъамын тапхандыла – аланы битеу ауурулгыг 80 грамм чакълы бир эди. Аны уа аманлыкъы Къабарты-Малкъарнын жеринде жарагъя умут этганды.

Тутульянга РФ-ни Уголовный кодексини 30-чу статьянын 3-чи кесегине, 228.1-чи статьянын 4-чи кесегини «Г» пунктунда көркөнде иш ачылгынды. Законодательство көре, быллай аманлыкъ этгөнни эркинлиги 20 жылгы дери сыйырылады.

Юртедиле

Жарсыну башы – уллу көллюпюк

Статистикаға көре, от тюшюнүн 70 процента адамла жашагъан юйледе болады. Аллай кезиүледе кырал эм энчи мюлкелеге уллу заран төшөди. Жарсыуга, ёлгендиле да боладыла.

Көл къатлы көйледе ол къынлыктында эссилик эм уллу көллюпюк бла байламлы. Андан сакъалынында, электроприборланы жорукълагъа көре хайырлындыра керекди. Сөз ючин, көйледе атлаучула болгъан жерледе керекиз хапчукланы жыйындырып, жолну жабарға жарамайды. Фатрапада эм аланы балконларында кеслери алларына жанаңыз болулукъаттап залтана асырамаңыз. Хата азданды. Андан тышында, энчи жылы ылзары болгъанда от этер кезиүн алынды тиңтире болулукъатту. Бир розеткагъа кючүп приборланы бир жолгъа сүзүртөргө да жарамайды. Ток ылза аланы көтүрмей, от тюшюнде алынды.

Жаннан тоотдан эншиге туруп неда скрепил чыгылдырыз. Быстырын суу этип, аны бла солугъуз. Ачыкъ отну жаны бла ёттерге тоштеригин анылыш эсегиз, юс кийимизини суу этигиз. Аны бла бирге, онг болгъан къадарда, эшикде да суу къуюгъуз.

От тюшенин көрнегендеги, стационар телефонлардан «01» номере сөлешигиз. Мобил телефонлардан а «101» деп алдырыгъа болулукъду.

Сакъ болулукъуз! Кесигизи сакълагызы!

КЪАСЫМЛАНЫ АМИНАТ

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Шеф-редактор

ТЕКУЛАНЫ ХАСА

РЕДДОЛЛЕТИЯ:

КЪОНДАЛАНЫ Хасан

(баш редактор),

ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат

(баш редактору орунбасары),

ТОК БЛУЛАНЫ Борис

(жууаплы секретарь),

МУСУКАЛАНЫ Сакинат,

ТИКАЛАНЫ Фатима,

ТРАМЛАНЫ Зухра,

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторнүү приёмний – 42-63-01.

Баш редакторнүү орунбасарлары –

42-38-21, 40-04-82.

Жууаплы секретарь – 40-03-24.

Секретарлар – 40-93-62, Корректорлар – 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛЛЮМЛЕРИ:

Политика эм право – 42-24-02, 42-67-68.

Экономика – 42-66-76.

Культура – 42-66-76.

Социал ишл – 42-75-82, 40-59-18.

Күрортла, туризм эм спорт – 40-39-93, 42-66-71.

Окыуучулук жылортоқ эм жазылтуу – 42-37-94.

Энчи корреспондент – 42-68-72.

Операторлар – 42-66-85, 40-28-97.

Редакция авторлар бла къынтыгъ жиортмайды.

Къол жазалатында къынтыгъ жиортмайды.

Газетдеги басмалынан айтылган оюмга

редакциянын оюму бла көниниме болулукъату.

Алада айтылган хар зат ючин Российской Федерациинын басмалынан

жоңынан законына тийнүүлүктөндө материалданы авторлары кеслерин жазуулышы.

Редакция авторлардан 400 газет тизигинде

(машинка бла жазылткан – 5-6 бет) көнин алмайды.

Газет Связьны, информатика технологияларында

асаламы коммуникацияларынши жана бла

федерал надзор службасы (Роскомнадзору)

Къаб